

**Grupa Kapitałowa EXATEL S.A .
Skonsolidowane Sprawozdanie
finansowe za rok 2018**

**zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
zgodne z MSSF UE (w złotych)**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE.....	9
1. INFORMACJE OGÓLNE	9
1.1 INFORMACJE O JEDNOSTCE DOMINUJĄCEJ	9
STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA SPÓŁKI	9
SKŁAD ZARZĄDU SPÓŁKI	9
1.2 INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ EXATEL	10
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	10
2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI	10
2.2 WALUTA PREZENTACJI I WALUTA FUNKCJONALNA.....	10
2.3 ZASTOSOWANIE MSSF UE PO RAZ PIERWSZY	11
2.4 NOWE STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE ZOSTAŁY OPUBLIKOWANE, A NIE WESZŁY JESZCZE W ŻYCIE	12
2.5 PROFESJONALNY OSĄD KIEROWNICTWA ORAZ SZACUNKI	14
3. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	14
3.1 ZASADY KONSOLIDACJI	14
3.2 PRZYCHODY.....	15
3.3 KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	15
3.4 POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	15
3.5 PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE.....	15
3.6 PODATKI	16
3.7 ZYSK NETTO NA AKCJĘ	16
3.8 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	16
3.9 WARTOŚCI NIEMATERIALNE	17
3.10 KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO.....	18
3.11 AKTYWA FINANSOWE.....	18
3.12 UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	20
3.13 WBUĐOWANE INSTRUMENTY POCHODNE.....	20
3.14 POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE I ZABEZPIECZENIA	20
3.15 ZAPASY	20
3.16 NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	21
3.17 POZOSTAŁE AKTYWA I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KOSZTÓW	21
3.18 ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	21
3.19 AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	21
3.20 KAPITAŁ WŁASNY	22
3.21 REZERWY	22
3.22 ZOBOWIĄZANIA	22
3.23 ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	22
3.24 ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW I DOTACJE RZĄDOWE	22
3.25 SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	23
3.26 TEST NA UTRATĘ WARTOŚCI RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	23

3.27	ZMIANA ZASAD RACHUNKOWOŚCI I PREZENTACJI DANYCH.....	23
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO		24
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....		24
4.	PRZYCHODY I KOSZTY	24
4.1	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY.....	24
4.2	KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM I KALKULACYJNYM	24
4.2.1	<i>Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące .....</i>	<i>25</i>
4.2.2	<i>Zużycie materiałów i energii.....</i>	<i>25</i>
4.2.3	<i>Usługi obce .....</i>	<i>25</i>
4.2.4	<i>Koszty świadczeń pracowniczych oraz struktura zatrudnienia.....</i>	<i>26</i>
4.3	POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	26
4.4	PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE.....	27
5.	PODATEK DOCHODOWY	28
5.1	PODATEK W SPRAWOZDANIU Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	28
5.2	EFEKTYWNA STAWKA PODATKOWA.....	28
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ		29
6.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	29
7.	PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE	31
8.	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	31
9.	LEASING	33
9.1	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO I UMÓW DZIERŻAWY Z OPCJĄ ZAKUPU.....	33
9.2	NALÉŻNOŚCI Z TYTUŁU UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO I UMÓW DZIERŻAWY Z OPCJĄ ZAKUPU	33
10.	UDZIAŁY I AKCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	34
11.	UDZIAŁ WE WSPÓLNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU	34
12.	PODATEK ODROZCZONY W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	34
13.	ZAPASY	35
14.	POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKO I DŁUGOTERMINOWE	35
14.1	POZOSTAŁE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE.....	35
14.2	POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE	35
15.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	36
16.	DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	36
17.	MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS.....	36
18.	KAPITAŁY WŁASNE	36
18.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY	37
18.2	NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY ORAZ OGRANICZENIA W WYPŁACIE DYWIDENDY	37
18.3	ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ.....	37
18.4	DYWIDENDY	38
19.	REZERWY	39
20.	POZOSTAŁE REZERWY	41

21.	ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	41
22.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW I DOTACJE RZĄDOWE	41
22.1	DŁUGOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW I DOTACJE RZĄDOWE.....	41
22.2	KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW I DOTACJE RZĄDOWE	41
23.	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA NIEFINANSOWE.....	42
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH.....		42
24.	INSTRUMENTY FINANSOWE	42
24.1	OPIS ISTOTNYCH POZYCJI W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH KATEGORII INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	42
24.1.1	<i>Pożyczki i należności.....</i>	<i>42</i>
24.1.2	<i>Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu .....</i>	<i>43</i>
24.2	SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	44
25.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	45
25.1	RYZYKO PŁYNNOŚCI.....	45
25.2	RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ	46
25.3	RYZYKO WALUTOWE	46
25.4	RYZYKO CEN USŁUG	48
25.5	RYZYKO KREDYTOWE.....	48
25.5.1	<i>Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe. ....</i>	<i>48</i>
25.5.2	<i>Wiekowanie należności i odpisy aktualizujące .....</i>	<i>49</i>
25.5.3	<i>Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty .....</i>	<i>50</i>
25.5.4	<i>Ryzyko rynkowe (finansowe) – analiza wrażliwości.....</i>	<i>51</i>
25.5.5	<i>Rachunkowość zabezpieczeń .....</i>	<i>54</i>
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....		54
26.	ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI WARUNKOWE.....	54
26.1	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	54
26.2	NALEŻNOŚCI WARUNKOWE.....	54
27.	SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	54
27.1	ODSETKI I DYWIDENDY	54
27.2	ZYSK/ STRATA NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	54
27.3	ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z WYJĄTKIEM KREDYTÓW I POŻYCZEK.....	55
27.4	PODATEK DOCHODOWY ZAPŁACONY	55
27.5	ROZLICZENIA PODATKOWE.....	55
28.	INFORMACJA O PODMIOTACH POWIĄZANYCH	56
28.1	TRANSAKCJE GRUPY Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	56
28.2	STAN ROZRACHUNKÓW GRUPY Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	57
28.3	WYNAGRODZENIE KADRY KIEROWNICZEJ.....	57
29.	WYNAGRODZENIE BIEGŁEGO REWIDENTA	58
30.	ISTOTNE ZDARZENIA ORAZ ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	58
31.	ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	58

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT			
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	4.1	384 286 206,31	418 526 468,68
Koszt własny sprzedaży	4.2	(352 819 527,49)	(396 356 609,00)
ZYSK BRUTTO ZE SPRZEDAŻY		31 466 678,82	22 169 859,68
Koszty sprzedaży i dystrybucji	4.2	(15 877 811,72)	(13 068 787,57)
Koszty ogólnego zarządu	4.2	(42 009 648,13)	(34 454 119,74)
Pozostałe przychody operacyjne	4.3	6 690 566,71	2 427 105,87
Pozostałe koszty operacyjne	4.3	(5 706 378,91)	(3 355 417,79)
ZYSK/(STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		(25 436 593,23)	(26 281 359,55)
Przychody finansowe	4.4	1 718 245,11	1 680 030,61
Koszty finansowe	4.4	(484 761,28)	(419 601,58)
ZYSK/(STRATA) BRUTTO		(24 203 109,40)	(25 020 930,52)
Podatek dochodowy	5.	2 660 128,00	4 244 750,00
ZYSK/(STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY		(21 542 981,40)	(20 776 180,52)
INNE CAŁKOWITE DOCHODY			
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Pozycje, które nie będą mogły w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:			
Zyski i straty aktuarialne z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze		(16 641,10)	(15 343,79)
Podatek odroczony		3 162,00	2 916,00
INNE DOCHODY ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY, NETTO		(13 479,10)	(12 427,79)
RAZEM CAŁKOWITE DOCHODY		(21 556 460,50)	(20 788 608,31)
ZYSK/(STRATA) NETTO I ROZWODNIONY ZYSK/(STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCIĘ (W ZŁOTYCH)		(2,57)	(2,48)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
AKTYWA TRWAŁE			
Rzeczowe aktywa trwałe	6	328 292 120,48	319 846 130,31
Wartości niematerialne	8	72 524 670,61	81 978 103,56
Należności finansowe	24.1.1	351 526,61	527 476,95
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych	10.		417 600,00
Pozostałe aktywa długoterminowe	14.1	9 015 856,66	7 993 104,75
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12	22 819 338,00	20 294 758,00
AKTYWA OBROTOWE			
Zapasy	13	1 647 781,81	1 670 571,01
Należności z tytułu dostaw i usług	24.1.1	69 083 777,40	63 992 359,96
Należności z tytułu podatku dochodowego		306 048,00	538 747,00
Pozostałe należności finansowe			2 298 689,27
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	14.2	20 871 717,33	17 960 618,29
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	15	65 080 613,98	98 146 538,44
SUMA AKTYWÓW		589 993 450,88	615 664 697,54
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	18.1	576 854 559,00	576 854 559,00
Zyski zatrzymane	18.2	(95 243 260,75)	(73 686 800,25)
KAPITAŁ WŁASNY PRZYSPISANY AKCJONARUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ		481 611 298,25	503 167 758,75
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Pozostałe zobowiązania		3 655,40	3 655,40
Leasing	9.1	331 155,06	326 150,96
Rezerwy długoterminowe	19	540 132,76	541 069,64
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	22.1	21 922 648,84	23 337 004,17
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Rezerwy krótkoterminowe	19	3 313 970,24	9 083 055,60
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	24.1.2	64 853 220,62	55 728 608,80
Leasing	9.1	211 796,98	375 658,12
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego			50 797,00
Pozostałe zobowiązania finansowe			16 343 887,95
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	22.2	4 698 987,03	3 475 657,59
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	23	12 506 585,70	3 231 393,56
RAZEM ZOBOWIĄZANIA		108 382 152,63	112 496 938,79
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ		598 993 450,88	615 664 697,54

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk brutto		(24 203 109,40)	(25 020 930,52)
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja i odpisy aktualizujące		69 986 849,44	66 301 548,43
Odsetki i dywidendy, netto		29 246,21	52 062,09
Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej	27.2	1 977 370,46	775 692,85
Zmiana stanu należności		(2 535 860,96)	5 416 414,89
Zmiana stanu zapasów		22 789,20	(308 315,00)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	27.3	(7 512 705,40)	10 616 704,96
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych i rozliczeń międzyokresowych		(4 141 517,94)	(16 540 221,28)
Zmiana stanu rezerw		201,91	774 694,17
Podatek dochodowy zapłacony	27.4	377 100,00	(208 132,00)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		34 000 363,52	41 859 518,59
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		294 609,69	256 617,39
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(66 998 140,63)	(56 879 902,80)
Nabycie aktywów finansowych			(417 600,00)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(66 703 530,94)	(57 040 885,41)
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Splata pożyczek, kredytów, obligacji i leasingu finansowego		(333 510,83)	(394 099,31)
Odsetki zapłacone		(29 246,21)	(52 062,09)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		(362 757,04)	(446 161,40)
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW			
Różnice kursowe netto		36 124,14	163 244,59
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU		98 146 538,44	113 774 066,66
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU		65 080 613,98	98 146 538,44
O ograniczonej możliwości dysponowania			

INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

1.1 Informacje o jednostce dominującej

Exatel S.A. („Spółka”) powstała w 1993 roku pod firmą Telekomunikacja Energetyczna Tel-Energo sp. z o.o. a następnie została przekształcona w spółkę akcyjną na podstawie aktu notarialnego z dnia 1 sierpnia 1996 roku (Rep. A Nr 3542/96) i zarejestrowana w rejestrze handlowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy XVI Wydział Gospodarczy-Rejestrowy w Warszawie w dniu 27 sierpnia 1996 roku pod numerem RHB 47768. W dniu 30 września 2004 roku doszło do połączenia w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 KSH spółki Telekomunikacja Energetyczna Tel-Energo S.A. ze spółką Bankowe Przedsiębiorstwo Telekomunikacyjne Telbank S.A. Dnia 19 października 2004 roku została zarejestrowana zmiana nazwy z Telekomunikacja Energetyczna Tel-Energo S.A. na Exatel S.A. Aktualnie Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonym przez Sąd Rejonowy XII Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000044577.

Siedziba Spółki znajduje się w Warszawie przy ul. Perkuna 47.

Spółka Exatel S.A. do dnia 29.03.2017 roku wchodziła w skład Grupy Kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („Grupa Kapitałowa PGE”), której jednostka dominująca sporządzała skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE („MSSF”).

W dniu 29.03.2017 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. podpisała umowę sprzedaży 100% akcji spółki na rzecz Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest prowadzenie działalności obejmującej:

- świadczenie usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych,
- eksploatacja systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych,
- budowa podsystemów telekomunikacyjnych,
- świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich zezwoleń zgodnie z ustawą prawo telekomunikacyjne.

Struktura własnościowa Spółki

	Skarb Państwa	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	100,00%	100,00%
Emisja akcji		
Zakup / sprzedaż akcji		
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	100,00%	100,00%

Struktura własnościowa na poszczególne dni sprawozdawcze została zaprezentowana na podstawie informacji dostępnych Spółce.

Skład Zarządu Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku wchodził:

- **Nikodem Bończa-Tomaszewski** – Prezes Zarządu,
- **Rafał Magryś** – Wiceprezes Zarządu,
- **Marcin Malicki** – Wiceprezes Zarządu,

W okresie od 1 stycznia do dnia bilansowego nie było zmian w składzie Zarządu.

Na dzień sporządzenie niniejszego sprawozdania finansowego w związku z rezygnacją z dniem 14 lutego pana Marcina Malickiego z funkcji Wiceprezesa, skład Zarządu przedstawiał się następująco:

- **Nikodem Bończa-Tomaszewski** – Prezes Zarządu,
- **Rafał Magryś** – Wiceprezes Zarządu,

1.2 Informacje o Grupie Kapitałowej Exatel

Grupa Kapitałowa Exatel S.A. („Grupa Kapitałowa Exatel”, „Grupa Exatel”, „Grupa”, „GK Exatel”) składa się z jednostki dominującej, którą jest Exatel S.A., 1 jednostki zależnej Energo Tel S.A. objętej konsolidacją, 1 jednostki stowarzyszonej QBiTT sp. z o.o.

Grupa do dnia 29 marca 2017 roku wchodziła w skład Grupy Kapitałowej Polska Grupa Energetyczna PGE S.A. Spółka Exatel SA była jednostką zależną PGE S.A.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”) oraz zawiera dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku.

Sprawozdanie finansowe jednostki zależnej Energo-Tel S.A. sporządzone zostało za ten sam okres co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest prowadzenie działalności obejmującej:

- świadczenie usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych,
- eksploatacja systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych,
- budowa podsystemów telekomunikacyjnych,

Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki.

Skład Grupy Kapitałowej Exatel

Nazwa jednostki	Udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2018	Udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2017
Exatel S.A.	Jednostka dominująca	Jednostka dominująca
Energo-Tel S.A.	100,00%	100,00%

2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z MSSF UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

2.2 Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest polski złoty („PLN”), a wszystkie wartości liczbowe zostały przedstawione w złotych i groszach, o ile nie zaznaczono inaczej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej pozycji wyrażonych w walutach innych niż PLN na dzień sprawozdawczy:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
USD	3,7597	3,4813
EUR	4,3000	4,1709

2.3 Zastosowanie MSSF UE po raz pierwszy

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* („MSSF 1”), który obowiązuje przy sporządzaniu sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2004 roku lub później. MSSF 1 dotyczy jednostek, które stosowały MSSF, ale w ich sprawozdaniu znajdowało się stwierdzenie o niezgodności z określonymi standardami. MSSF 1 wymaga, aby pierwsze sprawozdanie finansowe według MSSF było pierwszym rocznym sprawozdaniem finansowym, w którym jednostka zastosuje wszystkie standardy MSSF, wraz ze stwierdzeniem pełnej zgodności z wszystkimi standardami MSSF.

Datą przejścia na stosowanie MSSF przez jednostkę dominującą Exatel S.A. był dzień 1 stycznia 2012 roku, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest pierwszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym sporządzonym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Do dnia 29 marca 2017 spółki objęte niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wchodziły w skład Grupy Kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna SA, której jednostka dominująca sporządzała skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Zgodnie z MSSF 1 niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe stanowi pierwsze pełne roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie ze standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE i zostało sporządzone w taki sposób, jak gdyby Grupa zawsze stosowała MSSF, przy czym Grupa skorzystała z następujących zwolnień z obowiązku przekształcenia, o którym mowa w standardzie MSSF 1:

Grupa skorzystała ze zwolnienia dotyczącego połączeń jednostek gospodarczych. W myśl zapisów punktu 1 Załącznika C do MSSF 1, jednostka stosując MSSF po raz pierwszy może nie stosować postanowień MSSF 3 retrospektywnie w odniesieniu do połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed dniem przejścia na MSSF. W związku z tym, Grupa nie przekształcała rozliczeń połączenia jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed 1 stycznia 2012r.

Grupa wykazuje rzeczowe aktywa trwałe oraz pozostałe pozycje aktywów i zobowiązań w wartościach, które zostały przyjęte do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGE, do której należała i zastosowała tę wartość jako zakładany koszt nabycia ustalony na dzień przejścia na stosowanie MSSF

Istotne składniki aktywów finansowych zostały wykazane wg cen nabycia z uwzględnieniem utraty wartości.

Zgodnie z polskim prawem, Grupa zarządza Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”) w imieniu swoich pracowników. Składki płacone na ZFŚS są deponowane na oddzielnym koncie bankowym jednostki. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie ujęto aktywów i zobowiązań ZFŚS ze względu na brak spodziewanych przyszłych korzyści ekonomicznych, które mogłyby przyczynić się do wpływu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na konto Spółki.

2.4 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje nie zostały przyjęte przez Unię Europejską i nie są obowiązujące na dzień 1 stycznia 201 roku:

Standard	Opis zmian	Data obowiązywania w Unii Europejskiej
Zmiany do MSSF 9	Zmiany dotyczą prawa wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem	1 stycznia 2019
MSSF 14 Regulacyjne pozycje odroczone	Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczonej.	Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE
KIMSF 23 Interpretacja dotycząca niepewności w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego	Interpretacja jest stosowana do ustalenia dochodu do opodatkowania, podstawy opodatkowania, nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych i stawek podatkowych	1 stycznia 2019
MSSF 16 Leasing	Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak leasing finansowy.	1 stycznia 2019
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28	Zawiera wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.	Nie została określona
Zmiany do MSR 28	Zmiana dotyczy wyceny inwestycji długoterminowych w jednostkach stowarzyszonych	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 19	Zmiany dotyczą programu określonych świadczeń	1 stycznia 2019
Zmiany do Założeń koncepcyjnych	Zmiany dotyczą ujednoczenia Założeń Koncepcyjnych	1 stycznia 2020
MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe	Definiuje nowe podejście do rozpoznawania przychodów oraz zysku/strat w okresie świadczenia usług ubezpieczeniowych	1 stycznia 2021
Zmiany do MSSF 3	Zmiany dotyczą doprecyzowania definicji działalności gospodarczej	1 stycznia 2020
Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)	Zestaw poprawek dotyczy: MSSF 3 – wycena posiadanego wcześniej udziału we wspólnych operacjach MSSF 11- brak wyceny posiadanego wcześniej udziału we wspólnych operacjach MSSF 12- konsekwencje podatkowe w związku z wypłatą dywidendy MSR 23- koszty finansowania w przypadku gdy składnik aktywa został przekazany do użytkownika	1 stycznia 2019

Spółka zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Wpływ nowych regulacji na przyszłe sprawozdania Grupy

MSSF 16 Leasing

Nowy standard zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny dla leasingobiorcy. Wszystkie umowy spełniające definicję leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy. Wdrożenie standardu będzie miało następujący efekt:

- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej: wzrost wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz zobowiązań finansowych,
- w sprawozdaniu z całkowitych dochodów: zmniejszenie kosztów operacyjnych (innych niż amortyzacja), wzrost kosztów amortyzacji oraz kosztów finansowych,
- wzrost długu netto oraz relacji długu netto do EBITDA z uwagi na proporcjonalnie wyższy wzrost zobowiązań finansowych od zmniejszenia kosztów operacyjnych innych niż amortyzacja.

Jednostka dominująca przeprowadziła inwentaryzację posiadanych umów pod kątem identyfikacji tych, które zwierają leasing lub komponent leasingowy zgodnie z MSSF 16.

Zidentyfikowano następujące obszary, na które, w ocenie Spółki, MSSF 16 ma wpływ :

- prawo wieczystego użytkowania gruntu,
- służebności gruntowe i przesyłu
- decyzje na zajęcie pasa drogowego

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

- umowy najmu , dzierżawy związane z umieszczeniem infrastruktury
- umowy najmu , dzierżawy urządzeń technicznych (łączna)

Na dzień 31 grudnia 2018 r jednostka dominująca posiada zobowiązania umowne z tytułu leasingu operacyjnego w łącznej wysokości 23 642 873,67 PLN. Według wstępnych oszacowań, kwota 19 418 076,33 PLN wynikająca z tych umów odnosi się do leasingów innych niż leasingi, do których zostanie zastosowane zwolnienie (umowy z pozostałym okresem do 12 miesięcy, umowy dotyczące aktywów o niskiej wartości początkowej). W efekcie, na dzień 1 stycznia 2019 r Jednostka dominująca rozpozna aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 13 366 370,67 PLN. W roku 2019 oraz w kolejnych okresach, w miejsce dotychczas ujmowanych kosztów operacyjnych, jednostka dominująca będzie ujmowała koszt amortyzacji od rozpoznanych praw oraz koszt odsetek naliczanych na rozpoznany zobowiązaniu, co będzie miało wpływ na wysokość niektórych wskaźników finansowych.

Poniższa tabela pokazuje uzgodnienie całkowitych zobowiązań z tytułu leasingu operacyjnego do szacunkowych zobowiązań z tytułu leasingu, które zostaną rozpoznane na 1 stycznia 2019 r. :

Suma zobowiązań umownych z tytułu leasingu operacyjnego na 31.12.2018 r.	23 642 873,67
Zobowiązania umowne, które dotyczą umów leasingu aktywów o niskiej wartości początkowej i umów z pozostałym okresem mniejszym niż 12 miesięcy	661 373,81
Zobowiązania umowne na czas nieokreślony	3 563 423,53
Zobowiązania, które zostały uwzględnione w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu na 1 stycznia 2019 r.	19 418 076,33
Średnia ważona stopa dyskontowa	5%
Szacunkowa wartość zobowiązań z tytułu leasingu na 1 stycznia 2019 r.	13 366 370,67

Stopa dyskontowa użyta w powyższym uzgodnieniu została ustalona na podstawie WIBOR 3M oraz marży banku na podstawie ofert zebranych na finansowanie inwestycji o podobnym charakterze.

Pozostałe standardy oraz ich zmiany nie mają istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

MSSF 9 zastąpił MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. MSSF 9 adresuje 3 obszary związane z instrumentami finansowymi : klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Grupa zastosowała MSSF 9 od 1 stycznia 2018 roku, bez przekształcania danych porównawczych.

Zmiany klasyfikacji instrumentów finansowych spowodowały zmiany nazw kilku pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, ale żadne wartości nie były reklasyfikowane pomiędzy pozycjami. Gdyby Grupa zastosowała MSSF 9 w sprawozdaniu za rok 2017 , odpisy aktualizujące na aktywa finansowe dokonane na dzień 31 grudnia 2017 roku byłyby o około 75,4ys PLN wyższe. Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 roku uległby zmniejszeniu o około 75,4 tys PLN (bez wpływu podatku odroczonego)

Ze względu na nieistotny wpływ nowego standardu skutków jego zastosowania nie odniesiono w zyski zatrzymane na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Począwszy od 1 stycznia 2018 roku Grupa rozpoznaje oczekiwane straty kredytowe zgodnie z wymogami MSSF 9.

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

MSSF 15 uchyla MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną*, MSR 18 *Przychody* i związane z nimi interpretacje i ma zastosowanie do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem tych, które wchodzą w zakres innych standardów. Nowy standard ustanawia tzw. „Model Pięciu Kroków” rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – przysługują jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa dokonała analizy umów z klientami w celu identyfikacji tych, których zapisy potencjalnie mogłyby mieć wpływ na moment rozpoznania przychodów oraz ich wysokość w danym okresie sprawozdawczym, w szczególności do umów zawierających przyrzeczenie jednostki do dostarczenia klientowi dóbr lub usług przez inny podmiot (pośrednik –zleceniodawca), umów wieloelementowych, umów wzajemnie powiązanych, wynagrodzenia zmiennego.

W wyniku przeprowadzonych analiz Grupa zidentyfikowała, że jest pośrednikiem w dostarczaniu klientom specjalistycznego sprzętu i gotowych rozwiązań integratorskich. W sprawozdaniu z całkowitych dochodów za okres rozpoczynający się 1 stycznia 2018 roku i w okresie porównywalny Grupa prezentowała uzyskaną prowizję z tego tytułu.

2.5 Profesjonalny osąd kierownictwa oraz szacunki

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione poniżej lub w odpowiednich notach objaśniających.

Wartość odzyskiwalna rzeczowego majątku trwałego

Rynek telekomunikacyjny, który jest podstawowym obszarem działalności Spółki, znajduje się obecnie w fazie istotnych przekształceń. Zmiany te mogą mieć istotny wpływ na ocenę wartości odzyskiwalnej majątku produkcyjnego Spółki. W razie zidentyfikowania przesłanek utraty wartości jednostka dokonuje szacunków wartości odzyskiwalnej swoich rzeczowych aktywów trwałych.

Analiza utraty wartości rzeczowego majątku trwałego dokonywana jest najczęściej poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne. Analiza taka opiera się na szeregu istotnych założeń, których część jest poza kontrolą Spółki. Istotne zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji finansowej oraz wyników finansowych Spółki.

Okresy amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych

Wysokość stawek i odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej.

Okresy ekonomicznego użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku obrotowego. Stosowane okresy amortyzacji zostały przedstawione w notce 3.7

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień sprawozdawczy Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego bieżącej wartości księgowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Aktualizacja odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności została przedstawiona w notce 25.5.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

3. Istotne zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z zasadą kosztu historycznego, która została zmodyfikowana w odniesieniu do:

- Instrumentów finansowych – wybrane kategorie instrumentów finansowych są wyceniane i prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Szczegóły dotyczące wyceny poszczególnych kategorii instrumentów finansowych zaprezentowano w opisie stosowanych zasad rachunkowości.

3.1 Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe GK Exatel zostało sporządzone na podstawie sprawozdania jednostki dominującej, sprawozdani jednostki zależnej. Sprawozdanie tych jednostek sporządzone są za ten sam okres sprawozdawczy, w oparciu o jednolite zasady po uprzednim przekształceniu sprawozdanie Energo-Tel S.A. na standardy MSSF.

Wszystkie salda rozrachunków, przychodów i kosztów powstałych pomiędzy jednostkami Grupy oraz niezrealizowane zyski wewnątrzgrupowe są w całości eliminowane.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, więcej niż połowę głosów w danej spółce, chyba że możliwe jest udowodnienie, że taka własność nie stanowi kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce wtedy, gdy Spółka z tytułu swojego zaangażowania w inną jednostkę ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawowanie władzy może również mieć miejsce w sytuacji, gdy jednostka dominująca nie posiada ponad połowy liczby głosów w jednostce zależnej.

3.2 Przychody

Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy, inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody z tytułu świadczonych usług rozpoznawane są w momencie wykonania danej usługi, ujmowane są w sposób umożliwiający odzwierciedlenie przeniesienia dóbr lub usług do klientów w kwocie odpowiadającej wynagrodzeniu, do którego Grupa zgodnie ze swoimi oczekiwaniami, będzie uprawniona w zamian za te dobra lub usługi.

Do przychodów zalicza się :

- kwoty należne za sprzedane usługi telekomunikacyjne i pozostałe usługi działalności podstawowej, ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty,
- kwoty należne za sprzedane materiały i towary.

3.3 Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (produkcji –usług wtoku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów (usług) na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych materiałów według cen nabycia.

Koszty, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając zgodność z zasadą memoriału z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

3.4 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi, odnoszonymi w koszt własny sprzedaży lub odnoszonych w inne całkowite dochody,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

3.5 Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej składnika rzeczowych aktywów trwałych, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych w walucie obcej,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości netto na dzień sprawozdawczy danego instrumentu finansowego. Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

3.6 Podatki

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz odroczony. Ujmowane jest rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Grupę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, oraz zmianę stanu aktywa oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie rozliczonymi z kapitałem własnym.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Grupa tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową); oraz
- różnic związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową); oraz
- różnic związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość składnika aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej weryfikuje się na każdy dzień sprawozdawczy. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe. Grupa dokonuje kompensaty salda podatku odroczonego.

Grupa obniża wartość składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

3.7 Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy Grupy za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

3.8 Rzeczowe aktywa trwałe

Przez rzeczowe aktywa trwałe rozumie się aktywa:

- które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w bieżącej działalności lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto tzn. wartości początkowej pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca,

w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

Na dzień nabycia lub wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych Grupa identyfikuje i wyodrębnia wszystkie istotne w porównaniu z ceną nabycia, kosztem wytworzenia lub kosztem zakładanym całej pozycji części składowe wchodzące w skład danego składnika aktywów i amortyzuje osobno każdą taką część.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania składnika rzeczowych aktywów trwałych. Zastosowana liniowa metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów. Remonty kapitalne i przeglądy okresowe stanowiące komponent składnika rzeczowych aktywów trwałych amortyzuje się przez okres od miesiąca następującego po zakończeniu remontu/przeglądu do miesiąca rozpoczęcia następnego remontu/przeglądu.

Dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane całkowite okresy amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	11 lat i 2m-ce	2– 40
Maszyny i urządzenia techniczne	4 lata i 9 m-cy	2– 18
Środki transportu	21 m-cy	3- 5
Inne rzeczowe aktywa trwałe	5 lat i 1 mc	3– 20

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają corocznej weryfikacji. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest w roku, w którym dokonano weryfikacji oraz w okresach następnym.

W przypadku konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość niefinansowego majątku trwałego Grupa dokonuje aktualizacji z godnie z zasadami opisanymi w notcie 2.12. (Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych).

Inwestycje rozpoczęte dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania składnika rzeczowych aktywów trwałych do używania.

3.9 Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby Grupy,
- koszty prac rozwojowych,
- wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie,
- zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów (PWUG),
- służebności nabyte i ustanowione nieodpłatnie.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie w drodze decyzji administracyjnej nie jest ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia w przypadku prac rozwojowych. Po ujęciu początkowym wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ocenia czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania. Okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest oceniany jako nieokreślony, jeśli opierając się na analizie odpowiednich czynników nie istnieje przewidywalna długość okresu, w którym aktywo to będzie generowało przepływy pieniężne dla Grupa.

Wartość podlegająca amortyzacji jest amortyzowana w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ekonomicznej użyteczności danego składnika wartości niematerialnych. Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i stosowana liniowa metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości. Okresy amortyzacji wartości niematerialnych wynoszą:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach	Stosowane okresy amortyzacji w latach
Licencje	3 lata	2 – 10
Nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntów	69 lat i 2 m-ce	89
Inne	20 lat i 6 m-cy	9-50

Wartość niematerialną powstałą w wyniku prac rozwojowych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- techniczna możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

3.10 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są to odsetki oraz inne koszty ponoszone przez Grupę w związku z pożyczaniem środków finansowych. Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu.

W przypadku różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej jednostka kapitalizuje je do wysokości, w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

3.11 Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
- Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody („WGPCD”)
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik („WGWF”)

Klasyfikacja aktywów finansowych opiera się na modelu biznesowym oraz charakterystyce przepływów pieniężnych.

Dany instrument dłużny wyceniany jest według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- Przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- Przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej,

Dany instrument dłużny jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- Przyjęty model biznesowy zakłada utrzymanie składnika aktywów w celu gromadzenia przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż składnika aktywów finansowych,
- Przepływy pieniężne wynikające z umowy dotyczące danego instrumentu obejmują wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do zapłaty (test SPPI)

Instrumenty dłużne, które nie spełniają powyższych warunków wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe są zawsze wyceniane w wartości godziwej. Grupa może podjąć nieodwołalną decyzję o ujmowaniu zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach, o ile instrument nie jest przeznaczony do obrotu. W przypadku instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu, zmiany wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym.

Wszystkie standardowe transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych są ujmowane w dniu zawarcia transakcji, tj. w dniu, w którym jednostka zobowiązała się do nabycia danego składnika aktywów. Standardowe transakcje zakupu lub sprzedaży aktywów finansowych to transakcje zakupu lub sprzedaży, w których termin dostarczenia aktywów drugiej stronie jest zasadniczo ustalony przez przepisy bądź zwyczaje obowiązujące na danym rynku..

Model utraty wartości oparty jest na oczekiwanych stratach kredytowych i obejmuje swym zakresem :

- Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- Aktywa finansowe wyceniane w WGPCD
- Zobowiązania do udzielenia kredytu, jeżeli obecnie występuje zobowiązanie do jego uruchomienia
- Umowy gwarancyjne wchodzące w zakres MSSF 9
- Należności z tytułu umów leasingowych wchodzące w zakres MSR 17
- Aktywa umowne wchodzące w zakres MSSF 15

Grupa stosuje wymogi w zakresie utraty wartości w celu ujęcia i wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Odpis ujmuje się w innych całkowitych dochodach i nie obniża on wartości bilansowej składnika aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Z wyjątkiem aktywów finansowych nabytych lub wyemitowanych z utratą wartości, oczekiwane straty kredytowe są ujmowane jako odpis, w kwocie równej:

- Sumie oczekiwanych strat kredytowych w okresie 12 miesięcy(strat, które mogą powstać w skutek niewywiązania się przez dłużników ze zobowiązań wynikających z instrumentów finansowych w okresie 12 miesięcy od daty sprawozdania finansowego),
- Sumie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia danego składnika aktywów. Straty te powinny być ujmowane zanim instrument finansowy staje się przeterminowany.

Utrata wartości instrumentów finansowych, w odniesieniu do których odnotowano znaczący wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia , niezależnie od tego czy oceniane były indywidualnie czy zbiorowo, powinny uwzględniać wszystkie racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, włączając w to dane dotyczące przyszłości.

Grupa stosuje następujące zasady szacowania i ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych:

- Dla należności z tytułu dostaw i usług Grupa szacuje oczekiwane straty kredytowe w oparciu o analizę prawdopodobieństwa poniesienia strat kredytowych wykorzystując historyczny wskaźnik spłat należności
- Dla lokat i depozytów w bankach Grupa szacuje oczekiwane straty kredytowe w oparciu o model służący do oceny tego ryzyka bazując na ratingach przyznanych bankom przez instytucje zewnętrzne, poszczególnym ratingom przypisywane jest prawdopodobieństwo upadłości, zakłada się że wyznaczony rating zewnętrzny uwzględnia zmiany makroekonomiczne .

Grupa kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z poniższych kategorii:

- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostka stowarzyszona to podmioty, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych ujmowane są metodą praw własności.

Wspólne przedsięwzięcie i współkontrola

Współkontrola jest umownie ustalonym podziałem kontroli w ramach ustalenia umownego, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednogłośnej zgody stron dzielących kontrolę.

W przypadku udziału we wspólnym przedsięwzięciu (wspólnym ustaleniu umownym dającym prawo do udziału w aktywach netto) w sprawozdaniu finansowym udział ten ujmuje się jako inwestycję i rozlicza przy zastosowaniu metody praw własności

Współkontrola jest umownie ustalonym podziałem kontroli w ramach ustalenia umownego, które występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednogłośnej zgody stron dzielących kontrolę.

3.12 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli bieżąca wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

3.13 Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łączonego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik będący instrumentem pochodnym powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

W przypadku spełnienia warunków Spółka wyodrębnia wbudowane instrumenty pochodne. Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli są spełnione warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- instrument łączny nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do sprawozdania z całkowitych dochodów.

Oceniając czy cechy i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej Spółka bierze pod uwagę również sytuacje, gdy waluta zasadnicza jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji (np. umowa najmu powierzchni biurowej w Polsce, w której cena za wynajem określona jest w EUR, zawiera instrument wbudowany który nie podlega wyodrębnieniu, ponieważ EUR jest zwyczajową walutą zawierania transakcji na tym rynku).

Wbudowane instrumenty pochodne są wyodrębniane i wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, czyli są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej są ujmowane w wyniku finansowym.

3.14 Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

W latach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa nie korzystała z instrumentów pochodnych.

3.15 Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub mające postać materiałów zużywanych w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się:

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

- materiały,
- półprodukty i produkty w toku

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny netto.

Rozchód składników zapasów wyceniany jest według następujących zasad:

- Materiały – według szczegółowej identyfikacji cen;
- półprodukty i produkty w toku – według kosztów wytworzenia

Stosowane do wyceny na dzień sprawozdawczy ceny nabycia lub koszty wytworzenia nie mogą być wyższe od wartości netto możliwej do uzyskania tych składników. Odpis aktualizujący wartość zapasów zalicza się do kosztów operacyjnych w pozycji zużycia materiałów. W razie odzyskania przez określony składnik zapasów w pełni lub w części poprzednio utraconej wartości urealnienia się jego wycenę, poprzez zmniejszenie wartości odpisu aktualizującego.

3.16 Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług wycenia się nie rzadziej niż na dzień sprawozdawczy w kwocie wymagalnej, tj. w wartości nominalnej należności powiększonej o ewentualne, należne Grupie na dzień wyceny odsetki z tytułu zwłoki, z zachowaniem zasady ostrożności, tj. po ewentualnym pomniejszeniu o odpisy aktualizujące ich wartość. Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych. Należności długoterminowe są wykazywane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Do pozycji należności z tytułu dostaw i usług zalicza się aktywa wynikające z doszacowania sprzedaży.

3.17 Pozostałe aktywa i rozliczenia międzyokresowe kosztów

Grupa ujmuje aktywa jako rozliczenia międzyokresowe kosztów czynne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i są związane z wpływem korzyści ekonomicznych w przyszłości.

Do pozostałych aktywów zaliczane są należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych, zaliczki na dostawy i usługi oraz należności z tytułu dywidend.

3.18 Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne składają się z gotówki w kasie oraz depozytów płatnych na żądanie. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności łatwo wymiernymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

3.19 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające łącznie poniższe kryteria:

- przedstawiciele odpowiedniego poziomu kierownictwa (Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, Rada Nadzorcza, Zarząd) są zdecydowani do wypełnienia planu sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie przeprowadzić w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- istnieje małe prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży (lub grupa do zbycia) nie podlegają amortyzacji. Aktywa trwale lub grupy aktywów sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w kwocie niższej z następujących wartości: bieżącej wartości księgowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do sprzedaży (lub grupa do zbycia) prezentowane są w osobnej pozycji aktywów obrotowych.

3.20 Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu.

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału w wielkości ujemnej.

3.21 Rezerwy

Spółki Grupy tworzą rezerwy wówczas, gdy na jednostce grupy ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia

Pracownicy Grupy mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych w kwotach odpowiadających nabywaniu przyszłych praw przez obecnych pracowników. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest obliczana przez niezależnego aktuarusza.

Zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmiany założeń aktuarialnych (w tym z tytułu zmiany stopy dyskonta) i korekt aktuarialnych ex post ujmuje się w inne całkowite dochody w przypadku świadczeń po okresie zatrudnienia.

3.22 Zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Grupy, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ ze Spółki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Grupa dzieli zobowiązania na następujące kategorie:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej,
- pozostałe zobowiązania finansowe, wyceniane na kolejne dni sprawozdawcze wg zamortyzowanego kosztu,
- zobowiązania niefinansowe.

3.23 Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty). Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Odpisy w ciągu roku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych stanowią koszt okresu, którego dotyczą.

Aktywa i zobowiązania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych są wykazywane w sprawozdaniu finansowym po skompensowaniu

3.24 Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- otrzymane środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz prac rozwojowych,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od tych aktywów trwałych,

Dotacje rządowe są ujmowane, jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych.

3.25 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

3.26 Test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych

Rzeczowe aktywa trwałe

Grupa okresowo weryfikuje wartość odzyskiwalną swojego majątku, w razie wstąpienia przesłanek ewentualnej utraty wartości. Test na utratę wartości jest przeprowadzany w odniesieniu do ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”) poprzez ustalenie jego wartości odzyskiwalnej na dzień bilansowy. Przeprowadzana analiza i prognozy potwierdzają realną wartość majątku Grupy prezentowaną w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

3.27 Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych

W roku 2018 Grupa zdecydowała o zmianie zasad prezentacji świadczeń pracowniczych z tytułu zaległych urlopów, premii i podobnych z pozycji „rezerwy” do pozycji „pozostałe zobowiązania niefinansowe” W ocenie Grupy ta prezentacja lepiej spełnia wymogi MSSF 19 *Świadczenia pracownicze*. Grupa przekształciła dane porównawcze prezentowane w sprawozdaniach z sytuacji finansowej. Przekształcenie zostało przedstawione w poniższej tabeli. Odpowiednio przekształcono również informacje prezentowane w notach do niniejszego sprawozdania finansowego.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	Stan na dzień 31 grudnia 2017 (dane prezentowane)	Zmiana prezentacji	Stan na dzień 31 grudnia 2017 (dane przekształcone)
Rezerwy krótkoterminowe	9 083 055,60	(5 770 224,15)	3 312 831,45
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	3 231 393,56	5 770 224,15	9 001 617,71

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4. Przychody i koszty

4.1 Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Prowizje z tytułu sprzedaży towarów i produktów	1 468 942,86	412 869,39
Przychody ze sprzedaży usług	382 817 263,45	418 113 599,29
RAZEM PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	384 286 206,31	418 526 468,68

Informacje dotyczące głównych klientów

Głównymi klientami Spółki są operatorzy telekomunikacyjni .

4.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM		
Amortyzacja i odpisy	69 986 849,44	66 301 548,43
Zużycie materiałów i energii	10 906 768,75	10 150 640,39
Usługi obce	246 274 457,75	295 497 184,97
Podatki i opłaty	7 253 385,69	6 601 582,36
Koszty świadczeń pracowniczych	76 027 164,27	66 964 951,14
Pozostałe koszty rodzajowe	4 331 838,58	3 765 433,05
RAZEM KOSZTY WEDŁUG RODZAJU	414 780 464,48	449 281 340,34
Zmiana stanu produktów	454 958,86	(995 448,03)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(4 528 436,00)	(4 406 376,00)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(15 877 811,72)	(13 068 787,57)
Koszty ogólnego zarządu	(42 009 648,13)	(34 454 119,74)
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	352 819 527,49	396 356 609,00

4.2.1 Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące

Poniżej przedstawiono ujęcie amortyzacji oraz odpisów aktualizujących aktywa trwałe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Okres zakończony 31 grudnia 2018	Amortyzacja			Odpisy aktualizujące		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	52 558 146,09	16 293 038,87		311 480,14		311 480,14
Koszty sprzedaży	293 620,51					
Koszty ogólnego zarządu	491 412,58	39 151,25				
Zmiana stanu produktów						
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki						
RAZEM	53 343 179,18	16 332 190,12		311 480,14		311 480,14

Okres zakończony 31 grudnia 2017	Amortyzacja			Odpisy aktualizujące		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	49 828 550,48	15 538 283,25	65 366 833,73			
Koszty sprzedaży	275 866,19		275 866,19			
Koszty ogólnego zarządu	518 974,31	139 874,20	658 848,51			
Zmiana stanu produktów						
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki						
RAZEM	50 623 390,98	15 678 157,45	66 301 548,43			

4.2.2 Zużycie materiałów i energii

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zużycie materiałów	5 023 383,19	4 073 559,19
Zużycie energii	4 536 609,84	4 361 491,42
Pozostałe	1 346 775,72	1 715 589,78
RAZEM ZUŻYCIE MATERIAŁÓW I ENERGII	10 906 768,75	10 150 640,39

4.2.3 Usługi obce

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Rozliczenia międzyoperatorskie	134 903 907,99	177 194 914,38
Dzierżawa włókien, łączny, kanalizacji, gruntu, prawo drogi	79 767 989,99	86 773 809,55
Usługi doradcze i obsługa prawna	487 996,54	421 441,65
Pozostałe	31 114 563,23	31 107 019,39
RAZEM KOSZTY USŁUG OBCYCH	246 274 457,75	295 497 184,97

4.2.4 Koszty świadczeń pracowniczych oraz struktura zatrudnienia

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wynagrodzenia	62 983 756,30	55 219 720,98
Koszty ubezpieczeń społecznych	11 139 255,83	9 864 930,20
Koszty świadczeń emerytalnych	19 766,76	17 358,61
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	1 884 385,38	1 862 941,53
RAZEM KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH, W TYM:	76 027 164,27	66 964 951,14
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	33 829 113,97	30 147 020,43
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	11 233 648,67	11 430 967,85
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	26 435 965,63	20 980 586,86
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	4 528 436,00	4 406 376,00

Zatrudnienie (w etatach) w Grupie na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosło 506,35 a na dzień 31 grudnia 2017 roku 499,96

4.3 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE		
Rozwiązanie rezerw	1 945,88	186 209,72
Dotacje	2 135 227,13	270 571,49
Kary, grzywny, odszkodowania	2 987 328,92	1 603 385,50
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	1 442 804,07	177 244,08
Zwrot podatku od nieruchomości	20 002,00	50 052,00
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	41 304,80	93 883,12
Pozostałe	61 953,91	45 759,96
RAZEM POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	6 690 566,71	2 427 105,87

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE		
Strata ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		
Odszkodowania i kary umowne	1 765 162,31	533 894,59
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	2 043 441,95	1 655 606,45
Koszty postępowania spornego	25 003,64	79 027,01
Utworzenie rezerw	144 000,00	
Przekazane darowizny, składki	25 000,00	
Likwidacja rzeczowych aktywów trwałych	1 601 075,26	869 375,97
Pozostałe	102 695,75	217 513,77
RAZEM POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	5 706 378,91	3 355 417,79

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	984 187,80	(928 311,92)

4.4 Przychody i koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Odsetki	1 195 494,87	1 641 813,10
Aktualizacja wartości/ rozwiązanie odpisów aktualizujących	24 058,06	38 217,51
Dodatnie różnice kursowe	498 692,18	
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	1 718 245,11	1 680 030,61
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE		
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE		
RAZEM PRZYCHODY FINANSOWE	1 718 245,11	1 680 031,61

Spółka wykazuje przychody z tytułu odsetek głównie z tytułu lokowania środków pieniężnych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Odsetki	50 655,54	59 473,52
Aktualizacja wartości		
Odpis aktualizujący	417 600,00	19 828,47
Strata ze zbycia inwestycji		
Ujemne różnice kursowe		311 433,16
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	468 256,54	390 735,15
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE		
Koszty odsetkowe, w tym efekt zwijania dyskonta	15 523,63	21 470,43
Odsetki od zobowiązań budżetowych	914,42	2 645,95
Pozostałe	66,69	4 750,05
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE		28 866,43
RAZEM KOSZTY FINANSOWE	484 761,28	419 601,58

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wynik na działalności finansowej	1 233 483,83	1 260 429,03

5. Podatek dochodowy

5.1 Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	42 192,00	52 775,00
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(180 902,00)	(1 366 468,00)
Odroczony podatek dochodowy	(2 524 580,00)	(2 933 973,00)
OBCIĄŻENIA PODATKOWE WYKAZYWANE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	(2 663 290,00)	(4 247 666,00)
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH		
(Korzyść podatkowa) / obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach (kapitale własnym)	3 162,00	2 916,00

5.2 Efektywna stawka podatkowa

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym licznym według efektywnej stawki podatkowej Grupy przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
ZYSK BRUTTO PRZED OPODATKOWANIEM	(24 203 109,40)	(25 020 930,52)
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(4 598 591,00)	(4 753 977,00)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(180 902,00)	(1 366 468,00)
Korekty dotyczące odroczonego podatku z lat ubiegłych		
Wykorzystanie strat podatkowych, które nie były rozpoznane jako aktywo podatkowe	(1 831 930,00)	
Utworzenie odpisu na aktywa na podatek odroczone		
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	4 625 468,37	1 406 410,00
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	(677 335,00)	466 369,00
Pozostałe	3 162,00	2 916,00
PODATEK WEDŁUG EFEKTYWNEJ STAWKI PODATKOWEJ WYNOSZĄCEJ 11 % [2017: 17%]		
Podatek dochodowy (obciążenie) w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(2 660 128,00)	(4 244 750,00)

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

6. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Budynki i lokale	165 638 587,86	162 185 684,45
Urządzenia techniczne	127 423 593,99	129 564 725,38
Środki transportu	968 933,29	1 758 327,42
Inne rzeczowe aktywa trwałe	6 270 756,47	6 817 794,23
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	27 990 248,87	19 519 598,83
WARTOŚĆ NETTO RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	328 292 120,48	319 846 130,31

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych

	Grunty	Budynki i lokale	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018		418 980 455,34	508 885 283,42	5 347 592,61	42 117 095,22	19 698 780,14	995 029 206,73
Nakłady inwestycyjne						63 639 181,64	
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie		21 153 686,42	32 903 811,66	157 952,11	519 837,22	(54 735 287,31)	
Likwidacja, zbycie		(5 831 946,83)	(42 024 179,91)	(270 266,22)	(2 165 391,63)	(179 281,31)	(50 471 065,90)
Pozostałe						(92 729,12)	(92 729,12)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018		434 302 194,93	499 764 915,17	5 235 278,40	40 471 540,81	28 330 664,04	1 008 104 593,35
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017		256 794 770,89	379 320 558,04	3 589 265,19	35 299 300,99	179 181,31	675 183 076,42
Amortyzacja i odpisy		16 393 941,51	35 005 283,91	900 521,56	1 043 432,20		53 343 179,18
Likwidacja, zbycie		(4 520 035,37)	(41 976 892,38)	(223 441,64)	(2 125 712,17)	(179 181,31)	(49 025 262,87)
Odpisy aktualizujące		(5 069,96)	(7 628,39)		(16 236,68)	340 415,17	311 480,14
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017		268 663 607,07	372 341 321,18	4 266 345,11	34 200 784,34	340 415,17	679 812 472,87
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017		400 765 055,57	519 583 202,29	5 454 500,11	39 285 944,00	29 756 869,02	994 845 570,99
Nakłady inwestycyjne						55 803 045,11	55 803 045,11
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie		20 054 850,45	41 126 738,08	112 663,00	4 179 288,24	(65 473 539,77)	
Likwidacja, zbycie		(1 839 450,68)	(51 824 656,95)	(219 570,50)	(1 348 137,02)	(364 743,52)	(55 596 558,67)
Pozostałe						(22 850,70)	(22 850,70)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017		418 980 455,34	508 885 283,42	5 347 592,61	42 117 095,22	19 698 780,14	995 029 206,73
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE							
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017		242 009 106,15	398 542 817,76	2 779 902,10	35 713 332,81	387 043,90	679 432 202,72
Amortyzacja		16 070 971,42	32 559 482,00	999 694,95	934 105,20	59 137,41	50 623 390,98
Odpisy aktualizujące							
Likwidacja, zbycie		(1 285 306,68)	(51 781 741,72)	(190 331,86)	(1 348 137,02)	(267 000,00)	(54 872 517,28)
Pozostałe							
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017		256 794 770,89	379 320 558,04	3 589 265,19	35 299 300,99	179 181,31	675 183 076,42

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Koszty finansowania zewnętrznego

W ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku jak i w okresach poprzednich, Grupa nie ujmowała w wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie kosztów finansowania zewnętrznego.

7. Przyszłe zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie około 19,3 mln PLN. Kwoty te przeznaczone będą głównie na rozbudowę sieci teletransmisyjnej Spółki w tym m. in. budowę dowiązań do klientów Spółki oraz modernizację międzymiastowej sieci światłowodowej.

8. Wartości niematerialne

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Oprogramowanie	5 700 691,57	5 035 820,72
Pozostałe licencje	6 336 521,24	5 902 948,56
Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	6 454 357,45	6 547 681,33
Inne wartości niematerialne	51 123 695,31	61 819 408,03
Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	2 909 405,04	2 672 244,92
WARTOŚĆ NETTO WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH	72 524 670,61	81 978 103,56

Zmiany stanu wartości niematerialnych

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie	Pozostałe licencje i patenty	Zakupione prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018		48 583 418,67	28 477 773,52	28 276 425,37	7 908 803,00	218 750 071,06	2 672 244,92	334 668 736,54
Nakłady inwestycyjne							7 106 009,17	7 106 009,17
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania			2 614 898,50	3 980 581,18		46 117,37	(6 641 597,05)	
Likwidacja, Zbycie								
Pozostałe							(227 252,00)	(227 252,00)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018		48 583 418,67	31 092 672,02	32 257 006,55	7 908 803,00	218 796 188,43	2 909 405,04	341 547 493,71
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018		48 583 418,67	23 441 952,80	22 373 476,81	1 361 121,67	156 930 663,03		252 690 632,98
Amortyzacja			1 950 027,65	3 547 008,50	93 323,88	10 741 830,09		16 332 190,12
Odpisy aktualizujące								
Likwidacja, zbycie								
Pozostałe								
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018		48 583 418,67	25 391 980,45	25 920 485,31	1 454 445,55	167 672 493,12		269 022 823,10
WARTOŚĆ KSIĘGOWA BRUTTO								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017		48 583 418,67	26 320 368,45	25 691 604,41	7 908 803,00	218 745 125,11	2 637 179,30	329 886 498,94
Nakłady inwestycyjne							4 834 147,60	4 834 147,60
Rozliczenie wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania			2 157 405,07	2 584 820,96		4 945,95	(4 747 171,98)	
Likwidacja, Zbycie								
Pozostałe							(51 910,00)	(51 910,00)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017		48 583 418,67	28 477 773,52	28 276 425,37	7 908 803,00	218 750 071,06	2 672 244,92	334 668 736,54
UMORZENIE ORAZ ODPISY AKTUALIZUJĄCE								
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017		48 583 418,67	21 750 633,12	19 221 016,29	1 267 797,79	146 189 609,66		237 012 475,53
Amortyzacja			1 691 319,68	3 152 460,52	93 323,88	10 741 053,37		15 678 157,45
Odpisy aktualizujące								
Likwidacja, zbycie								
Pozostałe								
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017		48 583 418,67	23 441 952,80	22 373 476,81	1 361 121,67	156 930 663,03		252 690 632,98

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Wartości niematerialnie nieoddane do użytkowania

Prezentowana kwota wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania na dzień 31 grudnia 2018 roku dotyczy głównie modernizacji systemów korporacyjnych

9. Leasing

9.1 Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień sprawozdawczy oraz w okresie porównywalnym Grupa zidentyfikowała zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego.

Płatne w okresie	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Wartość nominalna	Wartość bieżąca	Wartość nominalna	Wartość bieżąca
Do jednego roku	235 603,25	211 796,98	402 389,50	375 658,12
Od roku do 3 lat	341 872,51	314 373,43	310 401,43	288 311,09
Od 3 do 5 lat	17 204,88	16 781,63	38 649,63	38 649,63
Powyżej 5 lat				
Razem	594 680,64	542 952,04	751 440,56	701 809,08
Przyszły koszt odsetkowy	(51 728,60)		(49 631,48)	
Razem wartość bieżąca minimalnych opłat	542 952,04		701 809,08	
Zobowiązanie krótkoterminowe	211 796,98		375 658,12	
Zobowiązanie długoterminowe	331 155,06		326 150,96	

9.2 Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień sprawozdawczy Grupa zidentyfikowała poniżej prezentowane należności z tytułu leasingu finansowego. W okresie porównywalnym należności z tego tytułu nie wystąpiły.

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	59 060,00	46 833,47
W okresie od 1 do 5 lat	40 280,00	37 457,36
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	99 340,00	84 290,83
Koszty finansowe	(15 049,17)	
Wartość bieżąca minimalnych opłat	84 290,83	
Krótkoterminowe	46 833,47	
Długoterminowe	37 457,36	

Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	59 060,00	40 346,19
W okresie od 1 do 5 lat	99 680,00	83 231,17
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	158 740,00	123 577,36
Koszty finansowe	(35 162,64)	
Wartość bieżąca minimalnych opłat	123 577,36	
Krótkoterminowe	40 346,19	
Długoterminowe	83 231,17	

10. Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Siedziba	Udział % w kapitale	Część długoterminowa
QBiTT sp. z o.o.*	Warszawa	40%	0,00

Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Siedziba	Udział % w kapitale	Część długoterminowa
QBiTT sp. zo.o.*	Warszawa	40%	417 600,00

* Spółka powstała we wrześniu 2017 roku, nie rozpoczęła działalności, w 2018 r dokonano odpisu z tytułu utraty wartości 100%

11. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W ciągu okresów obrotowych zakończonych dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku Grupa nie uczestniczyła w istotnych wspólnych przedsięwzięciach.

12. Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
ELEMENTY AKTYWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO		
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	13 104 422,00	9 688 615,00
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	1 240 097,00	1 124 549,00
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zapasów	98 396,00	100 608,00
Wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	473 897,00	573 935,00
Rezerwy na świadczenia pracownicze	136 304,00	131 246,00
Pozostałe rezerwy	155 764,00	58 983,00
Koszty okresu niezrealizowane podatkowo	1 384 108,00	3 640 238,00
Naliczenie premii dla pracowników	1 318 992,00	519 057,00
Straty podatkowe		
Pozostałe – rozliczenie przychodów i różnice kursowe	4 558 648,00	4 803 972,00
AKTYWA BRUTTO Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	22 470 628,00	20 641 203,00
Odpis aktualizujący wartość aktywów		
AKTYWA NETTO Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	22 470 628,00	20 641 203,00
ELEMENTY REZERWY Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO		
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	36 921,00	150 789,00
Naliczone odsetki od lokat i należności	144 958,00	147 802,00
Przychody okresu niezrealizowane podatkowo	47 854,00	47 854,00
Pozostałe	7 913,00	
REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO	237 646,00	346 445,00
PO SKOMPENSOWANIU SALD PODATEK ODROZONY SPÓŁKI PREZENTOWANY JEST JAKO:		
Aktywo z tytułu podatku dochodowego	22 232 982,00	20 294 758,00
Rezerwa z tytułu podatku dochodowego		

13. Zapasy

	Stan na dzień 31 grudnia 2018			Stan na dzień 31 grudnia 2017		
	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Materiały	1 262 622,08	(177 457,70)	1 085 164,38	1 268 983,56	(330 334,75)	913 648,81
Półprodukty i produkcja w toku	562 617,43		562 617,43	756 922,20		756 922,20
ZAPASY, RAZEM	1 825 239,51	(177 457,70)	1 647 781,81	2 020 905,76	(330 334,75)	1 670 571,01

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
ODPIS AKTUALIZUJĄCY ZAPASY NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	350 334,75	298 343,85
Utworzenie odpisu	146 963,10	53 366,95
Rozwiązanie odpisu	(20 314,78)	(1 376,05)
Wykorzystanie odpisu	(299 525,37)	
Pozostałe zmiany		
ODPIS AKTUALIZUJĄCY ZAPASY NA DZIEŃ 31 GRUDNIA	177 457,70	350 334,75

Utworzenie odpisów aktualizujących dotyczyło głównie zapasów materiałów w związku z utratą ich przydatności.

Z kolei odwrócenie odpisów aktualizujących, powyżej uprzednio określonej wartości bilansowej, dotyczyło głównie zapasów materiałów w związku z ich zbyciem lub zagospodarowaniem.

14. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe

14.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Dzierżawa włókien, kanalizacji, gruntu	9 002 732,24	7 871 577,75
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	13 124,42	121 527,00
POZOSTAŁE AKTYWA , RAZEM	9 015 856,66	7 993 104,75

14.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
KOSZTY ROZLICZANE W CZASIE		
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	252 200,94	139 812,92
Usługi informatyczne, doradcze, instalacyjne	1 330 646,55	1 083 762,17
Koszty eksploatacji i remontów	1 602 941,38	
Prowizje	3 388,90	204 215,85
Dzierżawa kanalizacji, łączy, gruntu	852 408,34	839 859,15
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	466 496,34	2 017 935,30
INNE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE		
Należności z tytułu naliczonego VAT	16 091 474,16	13 446 920,39
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Pozostałe aktywa krótkoterminowe	272 160,72	228 112,51
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	20 871 717,33	17 960 618,29

15. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składa się z następujących pozycji:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku	8 701 696,27	15 822 446,51
Lokaty typu overnight	19 235 145,37	27 285 201,77
Lokaty krótkoterminowe	37 143 772,34	55 038 890,16
RAZEM	65 080 613,98	98 146 538,44
Odsetki naliczone od środków pieniężnych, nie otrzymane na dzień sprawozdawczy	25 104,11	38 890,16
Różnice kursowe od środków pieniężnych w walutach	36 124,14	163 244,59
Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów	65 080 613,98	98 146 538,44

16. Działalność zaniechana

W ciągu roku zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku Grupa nie zaniechała żadnych istotnych obszarów swojej działalności.

17. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy i pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Pożyczki udzielone pracownikom	22 000,00	40 500,00
Środki pieniężne	137 591,02	38 373,21
Zobowiązania funduszu	(159 591,02)	(78 873,21)
SALDO PO SKOMPENSOWANIU		
Odpis na Fundusz w okresie	452 685,00	585 870,17

18. Kapitały własne

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie optymalnej struktury kapitału w długim okresie, zapewnienie dobrego standingu finansowego i bezpiecznych wskaźników struktury kapitału, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki. Istotne jest także utrzymanie silnej bazy kapitałowej, będącej podstawą budowania zaufania ze strony przyszłych inwestorów, kredytodawców oraz rynku i zapewniającej przyszły rozwój Spółki.

18.1 Kapitał podstawowy

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Ilość akcji uprzywilejowanych serii A o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	35 200	35 200
Ilość akcji zwykłych serii B o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	20 320	20 320
Ilość akcji zwykłych serii C o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	30 000	30 000
Ilość akcji zwykłych serii D o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	169 000	169 000
Ilość akcji zwykłych serii E o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	7 691	7 691
Ilość akcji zwykłych serii F o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	10 000	10 000
Ilość akcji zwykłych serii G o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	1 350 000	1 350 000
Ilość akcji zwykłych serii H o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	1 000 000	1 000 000
Ilość akcji zwykłych serii I o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	3 111 975	3 111 975
Ilość akcji zwykłych serii J o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	2 326 977	2 326 977
Ilość akcji zwykłych serii K o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	268 115	268 115
Ilość akcji uprzywilejowanych serii L o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	30 777	30 777
Ilość akcji zwykłych serii M o wartości nominalnej 69,00 złotych każda	156	156
ŁĄCZNA ILOŚĆ AKCJI	8 360 211	8 360 211

W ciągu okresu sprawozdawczego nie nastąpiły zmiany w strukturze i wysokości kapitału podstawowego.

Po dniu sprawozdawczym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału podstawowego Spółki.

Prawa akcjonariuszy - Uprawnienia Skarbu Państwa dotyczące działalności Spółki

Do dnia 29 marca 2017 roku spółki Grupy Kapitałowej Exatel S.A. wchodziły w skład Grupy Kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. w stosunku do której Skarb Państwa posiada szczególne uprawnienia, dopóki pozostaje jej akcjonariuszem. W wyniku zawarcia umowy sprzedaży akcji Exatel S.A., jedynym akcjonariuszem Spółki Exatel S.A. jest obecnie Skarb Państwa.

Szczególne uprawnienia Skarbu Państwa, które mają zastosowanie do spółek z Grupy Kapitałowej, przewiduje ustawa z dnia 16 grudnia 2016 roku o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

18.2 Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi, to kwoty które nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Kwoty zawarte w pozycji zyski zatrzymane niepodlegające podziałowi		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysokość zysków/strat ujętych w zyskach zatrzymanych poprzez pozycję innych całkowitych dochodów 	501 438,34	537 903,48
Zyski/straty zatrzymane, podlegające podziałowi	(95 744 699,09)	(74 224 703,73)
Łącznie zyski/straty zatrzymane wykazywane w sprawozdaniu	(95 243 260,75)	(73 686 800,25)

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, podmioty mające status spółek akcyjnych są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowymi i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

18.3 Zysk przypadający na jedną akcję

Zasadniczo zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Natomiast zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę

wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
ZYSK/STRATA NETTO	(21 556 460,50)	(20 788 608,31)
ZYSK NETTO PRZYPADAJĄCY NA ZWYKŁYCH AKCJONARIUSZY SPÓŁKI, ZASTOSOWANY DO OBLICZENIA ZYSKU NA JEDNĄ AKCJĘ		
Liczba akcji zwykłych na początek okresu sprawozdawczego	8 360 211	8 360 211
Liczba akcji zwykłych na koniec okresu sprawozdawczego	8 360 211	8 360 211
ŚREDNIOWAŻONA LICZBA WYEMITOWANYCH AKCJI ZWYKŁYCH ZASTOSOWANA DO OBLICZENIA ZYSKU NA JEDNĄ AKCJĘ	8 360 211	8 360 211
ZYSK NETTO I ROZWODNIONY ZYSK NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ (W ZŁOTYCH)	(2,58)	(2,49)

Liczba akcji zwykłych przyjęta do wyliczenia wskaźnika nie obejmuje akcji własnych nabytych w celu umorzenia.

18.4 Dywidendy.

Dywidenda z zysków okresu zakończonego dnia 31 grudnia 2018 roku

W ciągu okresu sprawozdawczego oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółki nie dokonywały wypłat zaliczek na poczet dywidendy a niniejsze sprawozdanie finansowe sporządzone zostało przed podziałem zysku i ustaleniem wysokości dywidendy.

Dywidenda z zysków okresu zakończonego dnia 31 grudnia 2017 roku

W ciągu okresu sprawozdawczego zakończonego 31 grudnia 2017 roku Grupa nie dokonywała wypłat z tytułu dywidendy .

19. Rezerwy

Bieżąca wartość księgowa rezerw przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Świadczenia po okresie zatrudnienia (emerytalne)	540 132,76	177 260,00	541 069,64	149 700,00
Rezerwa na spory pracownicze		144 000,00		
Roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości		100 000,00		100 000,00
Naprawy gwarancyjne		415 691,47		338 143,58
Pozostałe rezerwy,		2 477 018,77		2 724 987,88
RAZEM REZERWY	540 132,76	3 313 970,24	541 069,64	3 312 831,45

Powyższa tabela przedstawia wartość rezerw po zmianie zasad prezentacji . Poniżej prezentacji wg zasad przyjętych dla 2017r.:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Świadczenia po okresie zatrudnienia (emerytalne)	540 132,76	177 260,00	541 069,64	149 700,00
Sprawy sądowe		144 000,00		
Rezerwy niewykorzystane urlopy wypoczynkowe*		2 494 197,66		2 727 908,95
Rezerwa na spory pracownicze i premię*		6 049 818,08		2 064 470,74
Rezerwy na premię Zarządu*		1 286 868,21		977 844,45
Roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości		100 000,00		100 000,00
Pozostałe rezerwy, w tym naprawy gwarancyjne		2 892 710,24		3 063 131,46
RAZEM REZERWY	540 132,76	13 144 854,19	541 069,64	9 083 055,60

*kwoty zostały zaprezentowane w pozycji pozostałych zobowiązań

Zmiany stanu rezerw

	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Niewykorzystane urlopy	Spory sądowe	Sprawy pracownicze, w tym rezerwa na premie	Nagrody Zarządu	Roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości	Pozostałe	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2018	690 769,63					100 000,00	3 140 679,35	3 931 448,98
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	988,20							988,20
Korekta stopy dyskontowej	15 652,90							15 652,90
Koszty bieżącego zatrudnienia	25 175,86							25 175,86
Koszty odsetek	15 523,63							15 523,63
Wyplacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(30 717,46)							(30 717,46)
Utworzone rezerwy			144 000,00				1 166 579,16	1 310 579,16
Rozwiązane rezerwy							(1 414 548,27)	(1 414 548,27)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018	717 260,00		144 000,00			100 000,00	2 892 710,24	3 854 103,00

W roku 2018 dokonano zmiany zasad prezentacji danych, kwoty rezerw na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe i premie zostały zaprezentowane w pozycji pozostałych zobowiązań

	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Niewykorzystane urlopy	Spory sądowe	Sprawy pracownicze, w tym rezerwa na premie	Nagrody Zarządu	Roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości	Pozostałe	Razem
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2017	618 877,78	2 795 700,98		3 114 472,00	401 124,43	100 000,00	1 819 255,88	8 849 431,07
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	20 728,42							20 728,42
Korekta stopy dyskontowej	6 688,67							6 688,67
Koszty bieżącego zatrudnienia	33 878,09							33 878,09
Koszty odsetek	21 470,43							21 470,43
Wyplacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(10 873,75)			(214 637,05)				225 510,80
Utworzone rezerwy		142 463,85		11 364 100,05	977 844,45		1 269 085,30	13 753 493,65
Rozwiązane rezerwy		(210 255,88)		(12 199 464,26)	(401 124,43)		(25 209,72)	(12 836 054,29)
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017	690 769,64	2 727 908,95		2 064 470,74	977 844,45	100 000,00	3 063 131,46	9 624 125,24

20. Pozostałe rezerwy

Na dzień sprawozdawczy Grupa dokonała szacunku ryzyka związanego z działalnością gospodarczą w tym z prowadzonymi sprawami sądowymi, postępowaniami z tytułu dopłat do usług powszechnych. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego za rok 2018 Grupa oszacowała poziom tego ryzyka na 2,7 mln PLN (2,8 mln w 2017 roku)

Sprawy sądowe dotyczą bezumownego korzystania z nieruchomości.

21. Świadczenia pracownicze

Wartość rezerw na świadczenia pracownicze wykazywana w sprawozdaniu finansowym pochodzi z wyceny przygotowanej przez niezależnego aktuarium. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień sprawozdawczy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Stopa dyskontowa (%)	3,10%	3,40%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,5%	1,8%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	6,21%	4,98%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0,00%	0,00%

Bieżąca wartość księgowa rezerw na świadczenia pracownicze:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	540 132,76	177 260,00	541 069,64	149 700,00
RAZEM ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	540 132,76	177 260,00	541 069,64	149 700,00

Na podstawie danych otrzymanych od aktuarium Grupa szacuje, że wpływ zmiany założeń na wysokość rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe, byłby następujący:

- przyjęcie stopy dyskonta wyższej o 1 punkt procentowy (p.p.) spowodowałoby zmniejszenie wysokości odpowiednich rezerw o około 10% przyjęcie stopy niższej o 1 p.p. spowodowałoby zwiększenie wysokości odpowiednich rezerw o około 11,8 %

Rezerwa na niewykorzystane urlopy

Grupa tworzy rezerwę na ewentualne świadczenia pracownicze związane z niewykorzystanymi urloпами. Wysokość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi około 2,72 mln PLN (2,79 mln PLN w okresie porównywalnym).

22. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

22.1 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW		
Przyszłe przychody z dzierżawy łączy	21 922 648,84	23 337 004,17
DŁUGOTERMINOWE DOTACJE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW, RAZEM	21 922 648,84	23 337 004,17

22.2 Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW		
Przychody z dzierżawy	3 003 554,04	3 267 011,48
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	1 695 432,99	208 646,11
KRÓTKOTERMINOWE DOTACJE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW, RAZEM	4 698 987,03	3 475 657,59

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

W ramach programu badawczo-innowacyjnego Unii Europejskiej Horyzont 2020 działania Technologie dostępu radiowego 5G z wykorzystaniem infrastruktury sieci fotonicznych w obszarach o dużym zagęszczeniu użytkowników, wspólnie z : Uniwersytet Hrabstwa Kent , Corning Optical Communications GMBH & CO KG, Siklu Communication LTD, Spółka zawarła z Unią Europejską umowę w sprawie przyznania grantu nr 643297 (nazwa skrócona RAPID). Umowa obowiązuje przez okres 3 lat. W roku 2015 spółka otrzymała na ten cel zaliczkową kwotę dotacji 46 342,69 EUR, w roku 2016 kwotę 36 418,86 EUR, w roku 2017 kwotę 64 444,80 EUR W wyniku rozliczenia końcowego projektu w roku 2018 Spółka otrzymała kwotę 15 878,42 EUR.

W maju 2018 roku Spółka podpisała umowę nr CYBERSECIDENT/381651/II/NCBR/2018 z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju na realizację projektu „TAMA- skalowalne i wydajne rozwiązanie programistyczne chroniące sieci operatorskie przed atakami typu DDos” . Projekt będzie realizowany w okresie maj 2018 roku do 31 października 2019 roku wspólnie z Politechniką Warszawską, wartość dofinansowania 5 114 711,00 PLN. W 2018 roku Spółka otrzymała tytułem zaliczki kwotę 2 734 147,00 PLN

W sierpniu 2018 roku Spółka podpisała umowę nr POIR.01.01.01-00-0787/17-00 z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju na realizację projektu „SDNbox- wielofunkcyjne rozwiązanie telekomunikacyjne definiowane programowo zgodnie z koncepcją SDN” w ramach 1.1: Projekty B+R przedsiębiorstw Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Projekt będzie realizowany do 31 maja 2021 roku wspólnie z Enamor International Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, kwota dofinansowania wynosi 9 664 394,79 PLN. W 2018 roku tytułem zaliczki wpłynęła kwota 1 704 068,79 PLN

23. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Główne składniki pozostałych zobowiązań niefinansowych na poszczególne dni sprawozdawcze przedstawiają się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu należnego VAT		937 399,59
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	581 629,37	158 763,73
Zobowiązanie z tytułu PFRON	37 640,00	46 145,00
Podatek dochodowy od osób fizycznych	748 496,00	680 605,00
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 224 154,31	1 398 723,34
Niewykorzystane urlopy wypoczynkowe	2 494 197,66	
Rezerwa na premie	6 942 063,60	
Świadczenia po okresie zatrudnienia (rezerwa)	394 622,69	
Inne	83 782,07	9 756,90
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA , RAZEM	12 506 585,70	3 231 393,56

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

24. Instrumenty finansowe

24.1 Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

24.1.1 Pożyczki i należności

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Pozostałe należności finansowe	351 526,61	1 984 548,75	527 476,95	2 298 689,27
RAZEM POŻYCZKI I NALEŻNOŚCI, Z WYŁĄCZENIEM NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG	351 526,61	1 984 548,75	527 476,95	2 298 689,27
NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG		67 099 228,65		63 992 359,96

Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedaży usług telekomunikacyjnych.

Dodatkowe informacje dotyczące należności handlowych zostały zaprezentowane w nocie 25.5 niniejszego sprawozdania finansowego.

24.1.2 Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		19 289 055,63		15 826 821,21
Otrzymane kaucje i wadia		333 687,68		397 267,13
Inne		167 754,02		119 799,61
RAZEM POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE		19 790 497,33		16 343 887,95
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG		45 062 723,29		55 728 608,80

24.2 Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Poniżej przedstawiono łączny wpływ poszczególnych kategorii instrumentów finansowych na przychody i koszty finansowe.

ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej oraz środki pieniężne	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	1 210 385,02		(48 475,69)	1 161 276,38
Różnice kursowe	498 692,18			498 692,18
Rozwiązanie odpisów aktualizujących / zwiększenie wartości	24 058,06			24 058,06
Utworzenie odpisów aktualizujących/ zmniejszenie wartości	(434 038,05)			(434 038,05)
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji				
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)	1 298 464,26		(48 475,69)	1 249 988,57

ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2017	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej oraz środki pieniężne	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	1 582 339,58				1 582 339,58
Różnice kursowe	(163 244,59)		(148 188,57)		(311 433,16)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących / zwiększenie wartości			38 217,51		38 217,51
Utworzenie odpisów aktualizujących/ zmniejszenie wartości			(19 828,47)		(19 828,47)
Zysk/ (strata) ze zbycia inwestycji					
OGÓŁEM ZYSK/ (STRATA)	1 419 094,99		(129 799,53)		1 289 295,46

25. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa Kapitałowa Exatel z tytułu prowadzonej działalności narażona jest na następujące typy ryzyka finansowego:

- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym: ryzyko stopy procentowej; ryzyko walutowe; ryzyko cenowe;
- ryzyko kredytowe.

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej Exatel jest ograniczenie wahań poziomu przepływów pieniężnych i wyniku finansowego wynikających z ekspozycji spółek Grupy na ryzyko rynkowe.

25.1 Ryzyko płynności

Grupa prowadzi aktywną politykę inwestowania wolnych środków pieniężnych, monitoruje stan nadwyżek finansowych oraz dokonuje prognoz przyszłych przepływów pieniężnych. Wolne środki pieniężne inwestowane są w instrumenty finansowe w celu maksymalizacji przychodów.

Grupa narażona jest na ryzyko płynności w obszarze:

- podstawowej działalności – ryzyko płynności powstaje na skutek niedopasowania struktury terminów operacyjnych przepływów pieniężnych, dat realizacji aktywów i zobowiązań;
- lokowania wolnych środków pieniężnych spółek Grupy – ryzyko płynności powstaje na skutek pojawienia się konieczności upłynnienia posiadanych aktywów finansowych.

W roku 2018 jednostka dominująca nie korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania i regulowała zobowiązania z własnych środków pieniężnych. Jednostka zależna korzystała zewnętrznego źródła finansowania - leasingu finansowego.

Tabela poniżej przedstawia wymagalność zobowiązań finansowych Grupy według daty wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

STAN NA 31 GRUDNIA 2018	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Powyżej 1 roku	Razem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	64 853 220,62			64 853 220,62
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	81 724,73	130 072,25	331 155,06	542 952,04
RAZEM	64 934 945,35	130 072,25	331 155,06	65 396 172,66

STAN NA 31 GRUDNIA 2017	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Powyżej 1 roku	Razem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	72 072 496,75			72 072 496,75
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	147 292,50	228 365,62	326 150,96	701 809,08
RAZEM	72 219 789,25	228 365,62	326 150,96	72 774 305,83

25.2 Ryzyko stopy procentowej

Grupa w 2018 roku posiadała zobowiązania narażone na ryzyko stopy procentowej (leasing). Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczyło również inwestowania wolnych środków pieniężnych w lokaty. Większość środków pieniężnych stanowią lokaty krótkoterminowe (do 3 miesięcy) o stałym oprocentowaniu.

Poniższa tabela prezentuje lukę stopy procentowej, stanowiącą ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej, oraz koncentrację tego ryzyka w podziale na waluty oraz rodzaj oprocentowania:

		Rodzaj oprocentowania	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stale		
		Zmienne	61 187 886,30	83 242 130,12
	Inne waluty	Stale		
		Zmienne	3 892 727,68	14 904 408,32

		Rodzaj oprocentowania	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej	PLN	Stale		
		Zmienne	542 952,04	701 809,08
	Inne waluty	Stale		
		Zmienne		

25.3 Ryzyko walutowe

W Grupie można zidentyfikować dwie kategorie ekspozycji na ryzyko walutowe:

Ekspozycja na ryzyko transakcyjne – wynika z faktu, iż część przepływów pieniężnych związanych z podstawową działalnością biznesową Grupy jest denominowana lub indeksowana do kursów walut obcych. Ryzyko walutowe odnosi się do zmienności przyszłych przepływów pieniężnych denominowanych/indeksowanych do walut obcych na skutek zmian kursów walutowych.

Ekspozycja na ryzyko translacyjne – powstaje na skutek przeliczenia pozycji bilansowych wyrażonych w walutach obcych na walutę sprawozdania finansowego Grupy tj. PLN. Analogicznie jak w przypadku ryzyka transakcyjnego brak pewności, co do przyszłego kształtowania się kursów walutowych, według których dokonane będzie przeliczenie sprawozdania finansowego na dzień bilansowy powoduje niepewność, co do wartości tych pozycji w PLN na dzień bilansowy oraz związanych z nimi przychodów i kosztów finansowych z tytułu różnic kursowych wykazanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Poniżej przedstawione zostały główne elementy stanowiące źródła ekspozycji na ryzyko walutowe Grupy :

- wydatki inwestycyjne denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- transakcje sprzedaży usług dzierżawy łączy i tranzytu głosu denominowane w walutach obcych;
- transakcje zakupu dzierżawy łączy, rozliczeń międzyoperatorskich, serwisu urządzeń, usług kolokacji denominowane w walutach obcych;

Poniższe tabele prezentują ekspozycję Spółki na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych:

	łączna wartość w sprawozdaniu w PLN	POZYCJA WALUTOWA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018					
		EUR		USD		SDR	
		waluta	PLN	waluta	PLN	waluta	PLN
AKTYWA FINANSOWE							
Należności z tytułu dostaw i usług	67 099 228,65	2 028 960,22	8 638 775,35	1 262 766,12	4 670 004,55		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	65 080 613,98	875 105,98	3 762 955,71	34 559,08	129 771,97		
Pozostałe należności	2 336 075,36	24869,84	105 729,84				
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	65 396 172,66	1 152 141,35	4 953 661,77	665 513,21	2 504 330,80	722,02	3 769,81
POZYCJA WALUTOWA NETTO		1 776 794,69	7 553 799,13	631 811,99	2 295 445,72	(722,02)	(3 769,81)
	łączna wartość w sprawozdaniu w PLN	POZYCJA WALUTOWA NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2017					
		EUR		USD		SDR	
		waluta	PLN	waluta	PLN	waluta	PLN
AKTYWA FINANSOWE							
Należności z tytułu dostaw i usług	63 992 359,96	4 598 680,10	19 854 926,00	223 193,54	594 927,99		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	98 146 538,44	3 534 021,18	14 740 048,94	47 212,07	164 359,38		
Pozostałe należności	2 826 166,22	26 401,19	112 172,72				
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	72 774 305,83	3 094 307,39	12 964 274,14	227 912,10	794 263,10	722,02	3 585,04
POZYCJA WALUTOWA NETTO		5 064 795,08	21 742 873,52	42 493,51	(34 975,73)	(722,02)	(3 585,04)

25.4 Ryzyko cen usług

Grupa z racji prowadzonej działalności narażona jest na zmienność przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych z tytułu zmian cen usług: dzierżawy łączy i transmisji danych. Istniejąca na rynku krajowym silna konkurencja wymuszała znaczący spadek cen dla aktualnych klientów w celu ich utrzymania.

25.5 Ryzyko kredytowe

Grupa narażona jest na ryzyko kredytowe związane przede wszystkim z należnościami handlowymi.

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może mieć formę niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego odstąpienia od warunków kontraktowych.

Spółki narażone są na ryzyko kredytowe powstające w obszarze:

- Podstawowej działalności spółek – źródłem ryzyka kredytowego są zawierane transakcje sprzedaży usług świadczonych przez spółki Grupy;
- Działalności inwestycyjnej spółek – ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Grupy;

Klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe, mające odmienną charakterystykę ryzyka kredytowego, to:

- Lokaty i depozyty,
- Należności z tytułu dostaw i usług,
- Pozostałe należności finansowe,
- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty,
- Udzielone gwarancje i poręczenia.

W Spółkach Grupy występują koncentracje ryzyka kredytowego związane z:

- Należnościami z tytułu dostaw i usług handlowych u największych odbiorców. Na dzień 31 grudnia 2018 roku udział trzech największych kontrahentów wyniósł 32 % salda należności z tytułu dostaw i usług.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów finansowych Spółki jest równa wartościom bilansowym tych pozycji. Łączna maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów Spółki wyniosła 134 164 391,38 PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z udzielonych gwarancji i poręczeń wynosiła na dzień 31 grudnia 2018 roku 15 649 009,35 PLN.

25.5.1 Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe.

Należności z tytułu dostaw i usług mają zazwyczaj 29- dniowe terminy płatności w jednostce dominującej, w jednostce zależnej 30 –dniowe. W 2018 roku jednostka dominująca oczekiwała średnio na spłatę należności 28 dni, jednostka zależna 35dni Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedaży usług telekomunikacyjnych. W związku z bieżącą kontrolą należności handlowych nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik: ocena standingu finansowego kontrahentów wraz z nadaniem limitów kredytowych, wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym, standaryzacja zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzacja zabezpieczeń kredytowych, system bieżącego monitoringu płatności oraz system wczesnej windykacji, współpraca z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

W ujęciu geograficznym ryzyko kredytowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług prezentuje poniższa tabela:

	31 grudnia 2018 roku		31 grudnia 2017 roku	
	Saldo należności	Udział %	Saldo należności	Udział %
Polska	53 567 877,49	79,83%	42 732 575,61	66,78%
USA	4 126 139,79	6,15%		
Czechy	197 580,29	0,29%	7 826 819,42	12,23%
Ukraina			2 527 113,01	3,95%
Litwa	147 036,60	0,22%		
Niemcy	1 465 684,70	2,18%	2 073 154,36	3,24%
Wielka Brytania	1 575 236,60	2,35%	2 519 917,75	3,93%
Włochy	1 354 717,67	2,02%		
Białoruś	139 840,68	0,21%		
Holandia			130 647,82	0,20%
Rosja	260 629,07	0,39%	1 112 585,45	1,74%
Słowacja			60 918,01	0,09%
Chiny	395 505,43	0,59%	432 809,90	0,70%
Francja			822 441,41	1,28%
Pozostałe	3 868 980,33	5,77%	3 753 377,22	5,86%
RAZEM	67 099 228,65	100%	63 992 359,96	100%

25.5.2 Wiekowanie należności i odpisy aktualizujące

Na dzień 31 grudnia 2018 roku należności z tytułu dostaw i usług były objęte odpisami aktualizującymi. Zmiana stanu odpisów aktualizujących dla tych klas instrumentów finansowych została zaprezentowana w poniższej tabeli:

Należności z tytułu dostaw i usług	
ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2018 ROKU	
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	7 134 116,77
Wykorzystanie odpisów	(47 757,38)
Rozwiązanie odpisów	(626 077,41)
Utworzenie odpisów	1 561 269,11
Zmiana prezentacji	
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	8 021 551,09
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	75 120 779,74
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	67 099 228,65

Należności z tytułu dostaw i usług	
ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017 ROKU	
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	7 151 492,00
Wykorzystanie odpisów	(538 594,28)
Rozwiązanie odpisów	(202 490,91)
Utworzenie odpisów	724 570,96
Zmiana prezentacji	
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	7 134 977,77
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	71 127 337,73
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	63 992 359,96

Poza należnościami z tytułu dostaw i usług Grupa nie posiada istotnych pozycji należności, które na dzień sprawozdawczy były znacznie przeterminowane lecz nie objęte odpisem aktualizującym. Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych pożyczek i należności, uwzględniającą odpisy z tytułu utraty wartości:

	31 GRUDNIA 2018 ROKU			31 GRUDNIA 2017 ROKU		
	Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	Odpisy aktualizujące	Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	Przed uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości	Odpisy aktualizujące	Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego
Należności z tytułu dostaw i usług	75 120 779,74	(8 021 551,09)	67 099 228,65	71 127 337,73	(7 134 977,77)	63 992 359,96
Należności nieprzeterminowane	64 634 106,88	(9 690,86)	64 624 416,02	60 674 474,32	(50 809,96)	60 623 664,36
Przeterminowane <30 dni	2 157 432,32	(97 027,21)	2 060 405,11	2 799 621,30	(12 841,85)	2 786 779,45
Przeterminowane 30-90 dni	695 581,76	(315 240,65)	380 341,11	348 970,81	(12 842,09)	336 128,72
Przeterminowane 90-180 dni	140 528,96	(114 177,55)	26 351,41	375 280,10	(129 492,67)	245 787,43
Przeterminowane 180-360 dni	893 310,89	(886 120,89)	7 190,00	346 119,75	(346 119,75)	
Przeterminowane >360 dni	6 699 818,93	(6 599 293,93)	525,00	6 582 871,45	(6 582 871,45)	
Należności przeterminowane, razem	10 486 672,86	(8 011 860,23)	2 474 812,63	10 452 863,41	(7 084 167,81)	3 368 695,60

25.5.3 Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym związanym z środkami pieniężnymi poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje depozytowe działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadających rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim i kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

25.5.4 Ryzyko rynkowe (finansowe) – analiza wrażliwości

Spółka identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe.

Obecnie Grupa narażona jest głównie na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN oraz w niewielkim stopniu SDR/PLN. Ponadto Grupa narażona jest na ryzyko zmian referencyjnych stóp procentowych PLN, EUR, USD. Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. W zakresie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały oszacowane na +/- 6,0% dla kursu EUR/PLN, +/- 18,0% dla kursu USD/PLN, +/- 13,0% dla kursu SDR/PLN. W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych dla walut, w których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych z daty bilansowej potencjalnie możliwe zmiany oszacowano na poziomie +/-25pb dla WIBOR, +/-25pb dla EURIBOR, +/-50pb dla LIBOR USD.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka zostałby odniesiony w sprawozdaniu z całkowitych dochodów do pozycji przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa jest narażona na dzień sprawozdawczy, pokazując jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko kursów walutowych..

KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	Wartość w sprawozdaniu	Wartość narażona na ryzyko	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU					
			EUR/PLN		USD/PLN		SDR/PLN	
			wynik finansowy brutto +6%	wynik finansowy brutto -6%	wynik finansowy brutto +18%	wynik finansowy brutto -18%	wynik finansowy brutto +13%	wynik finansowy brutto -13%
Należności z tytułu dostaw i usług	67 099 228,65	13 308 779,90	518 326,52	(518 326,52)	840 600,82	(840 600,82)		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	65 080 613,98	3 892 727,68	225 777,34	(225 777,34)	23 358,95	(24 358,95)		
Pozostałe należności finansowe	2 336 075,36	105 729,84	6 343,79	(6 343,79)				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	65 396 172,66	7 461 762,38	(297 219,71)	297 219,71	(450 779,54)	450 779,54	(490,08)	490,08
ZMIANA ZYSKU BRUTTO			453 227,94	(453 227,94)	413 180,23	(413 180,23)	(490,08)	490,08

KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	Wartość w sprawozdaniu	Wartość narażona na ryzyko	ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE NA 31 GRUDNIA 2017 ROKU					
			EUR/PLN		USD/PLN		SDR/PLN	
			wynik finansowy brutto +7%	wynik finansowy brutto -7%	wynik finansowy brutto +17%	wynik finansowy brutto -17%	wynik finansowy brutto +13%	wynik finansowy brutto -13%
Należności z tytułu dostaw i usług	63 992 359,96	20 449 853,99	1 389 844,82	(1 389 844,82)	101 137,76	(101 137,76)		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	98 146 538,44	14 904 408,32	1 031 803,43	(1 031 803,43)	27 941,09	(27 941,09)		
Pozostałe należności finansowe	2 826 166,22	112 172,72	7852,09	(7 852,09)				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	72 774 305,83	13 762 122,28	(907 499,19)	907 499,19	(135 024,73)	135 024,73	(466,06)	466,06
ZMIANA ZYSKU BRUTTO			1 522 001,15	(1 522 001,15)	(5 945,88)	5 945,88	(466,06)	466,06

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko stopy procentowej:

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ NA 31 GRUDNIA 2018 ROKU								
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość w sprawozdaniu	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR		LIBOR USD	
			wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto	
			WIBOR +25 pb	WIBOR -25 pb	EURIBOR +25 pb	EURIBOR -25 pb	LIBOR USD +50 pb	LIBOR USD -50 pb
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	65 080 613,98	65 080 613,98	180 537,52	(180 537,52)	23 128,76	(23 128,76)	735,33	(735,33)
Zobowiązania z tytułu leasingu	542 952,04	542 952,04	(1 555,95)	1 555,95				
ZMIANA ZYSKU BRUTTO			178 981,57	(178 981,57)	23 128,76	(23 128,76)	735,33	(735,33)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ NA 31 GRUDNIA 2017 ROKU								
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość w sprawozdaniu	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR		LIBOR USD	
			wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto		wynik finansowy brutto	
			WIBOR +25 pb	WIBOR -25 pb	EURIBOR +25 pb	EURIBOR -25 pb	LIBOR USD +75 pb	LIBOR USD -75 pb
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	98 146 538,44	98 146 538,44	245 129,07	(245 129,07)	19 513,03	(19 513,03)	775,97	(775,97)
Zobowiązania z tytułu leasingu	701 809,08	701 809,08	(1 892,69)	1 892,69				
ZMIANA ZYSKU BRUTTO			243 236,38	(243 236,38)	19 513,03	(19 513,03)	775,97	(775,97)

25.5.5 Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka nie stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

26. Zobowiązania i należności warunkowe.

26.1 Zobowiązania warunkowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych	14 957 337,49	9 218 950,15
Inne zobowiązania warunkowe weksle i poręczenia	691 671,86	1 906 346,16
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, RAZEM	15 649 009,35	11 125 296,31

Zobowiązania z tytułu gwarancji

Gwarancje bankowe zostały wystawione na rzecz następujących beneficjentów: Resortowe Centrum Zarządzania Sieciami i Usługami Teleinformatycznymi, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, BGK S.A., PGE Dystrybucja S.A., PGE Odnawialna S.A., Totalizator Sportowy sp. z o.o. tytułem gwarancji dobrego wykonania umowy.

26.2 Należności warunkowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Należności z tytułu gwarancji bankowych	1 983 047,10	3 837 814,04
Inne należności warunkowe		
NALEŻNOŚCI WARUNKOWE, RAZEM	1 983 047,10	3 837 814,04

Gwarancje bankowe zostały wystawione przez dostawców Grupy tytułem gwarancji dobrego wykonania umowy.

27. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Poniżej przedstawiono analizę najbardziej istotnych pozycji części operacyjnej sprawozdania z przepływów pieniężnych.

27.1 Odsetki i dywidendy

	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Dywidendy		
RAZEM ODSETKI I DYWIDENDY		

27.2 Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zysk/ (strata) na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(41 304,80)	(93 683,12)
Wartość netto zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych	1 344 280,27	582 344,90
Zysk/(strata) z odpisania zaniechanych inwestycji	256 794,99	97 935,52
Wycena QBITT (odpis)	417 600,00	
Koszty likwidacji środków trwałych		189 095,55
RAZEM ZYSK/ STRATA NA DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	1 977 370,46	775 692,85

27.3 Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	(3 928 966,28)	13 414 417,82
Zmiana stanu zobowiązań długoterminowych		(141 047,29)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych	129 610,83	58 471,31
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych	(238 390,00)	854 951,00
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	(3 474 959,95)	(3 570 087,88)
Pozostałe		
RAZEM ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ	(7 512 705,40)	10 616 704,96

27.4 Podatek dochodowy zapłacony

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Podatek dochodowy ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	2 660 128,00	4 244 750,00
Zmiana stanu aktywów na odroczonego podatku dochodowego	(2 521 418,00)	(3 062 100,00)
Zmiana stanu rezerwy na odroczonego podatku dochodowego		
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	717 829,00	(538 747,00)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	(340 729,00)	(854 951,00)
Pozostałe , korekta 2017r	(138 710,00)	2 916,00
RAZEM PODATEK DOCHODOWY ZAPŁACONY,	377 100,00	(208 132,00)

27.5 Rozliczenia podatkowe

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne przymusowe oraz bezwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przedmiotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej.

Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT, podatek akcyzowy) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenie społeczne.

Podstawowe stawki podatkowe kształtowały się następująco: w 2018 roku stawka podatku dochodowego od osób prawnych – 19%, podstawowa stawka podatku VAT- 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%, ponadto, niektóre towary i usługi są objęte zwolnieniem z podatku VAT.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, wysoki stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz pro-fiskalne podejście władz skarbowych. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontroli celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i

celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie nieuzasadnionego dzielenia operacji, angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

28. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów i usług lub oparte są o koszt ich wytworzenia. Do dnia 29 marca 2017 roku Grupa wchodziła w skład Grupy Kapitałowej PGE, której dominującym właścicielem jest Skarb Państwa, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Spółka identyfikuje szczegółowo transakcje z najważniejszymi podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa. Łączna wartość transakcji z powyższymi jednostkami została przedstawiona w poniższych tabelach w pozycji „pozostałe podmioty powiązane”.

28.1 Transakcje Grupy z podmiotami powiązаныmi

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	GK PGE	Pozostałe podmioty powiązane
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW		
Przychody ze sprzedaży	13 106 438,23	8 667 114,66
Pozostałe przychody operacyjne	4 500,00	
Przychody finansowe	1 339,46	
Koszty działalności operacyjnej	2 584 717,78	9 131 100,83
Pozostałe koszty operacyjne	4 375,73	
Koszty finansowe	48,16	

Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku

	GK PGE	Pozostałe podmioty powiązane
Przychody ze sprzedaży	5 184 008,62	21 510 580,05
Pozostałe przychody operacyjne		
Przychody finansowe	2,90	3 019,42
Koszty działalności operacyjnej	2 561 269,96	17 552 414,59
Pozostałe koszty operacyjne		
Koszty finansowe		2,36

28.2 Stan rozrachunków Grupy z podmiotami powiązanymi

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

	GK PGE	Pozostałe podmioty powiązane
AKTYWA		
Pożyczki i należności:		
Należności z tytułu dostaw i usług	2 452 532,31	4 227 499,29
Pozostałe pożyczki i należności finansowe	56 493,45	

Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

	GK PGE	Pozostałe podmioty powiązane
AKTYWA		
Pożyczki i należności:		
Należności z tytułu dostaw i usług	6 715 294,48	1 817 783,62
Pozostałe pożyczki i należności finansowe	135 020,41	
		417 600,00

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

	GK PGE	Pozostałe podmioty powiązane
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 191 091,25	940 982,41
Pozostałe zobowiązania finansowe	124 465,50	

Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

	GK PGE	Pozostałe podmioty powiązane
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	888 627,23	1 852 258,07
Pozostałe zobowiązania finansowe	157 241,91	

28.3 Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Jako kadre kierowniczą Grupa identyfikuje Zarząd jednostki dominującej i Radę Nadzorczą Spółki.

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	2 654 879,66	2 343 819,01
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz z tytułu rozwiązania umowy	394 622,69	389 592,04
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	3 049 502,35	2 733 411,05

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zarząd Spółki	2 612 875,56	2 449 031,00
Rada Nadzorczą Spółki	436 626,79	284 380,05
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	3 049 502,35	2 733 411,05

Członkowie Zarządu Spółki dominującej zatrudnieni są na podstawie umów cywilno-prawnych o zarządzanie (tzw. Kontrakty menadżerskie). W pozycji „Świadczenia po okresie zatrudnienia” ujęto przewidywaną kwotę rezerw z tego tytułu wynikającą z zapisów umów o zarządzanie. W nocie nr 4.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym wynagrodzenia z tytułu kontraktów menadżerskich są prezentowane w pozycji pozostałych kosztów rodzajowych.

